

Dr. sc. Anita DURAKOVIĆ, vanredna profesorica
Pravni fakultet Univerziteta „Džemal Bijedić“ u Mostaru
anita.durakovic@unmo.ba

UDK: 347.65 : 342.7

Primljeno: 31. ožujka 2022.

Prihvaćen 3. svibnja 2022.

Pregledni znanstveni rad

Dr. sc. Jasmina ALIHODŽIĆ, vanredna profesorica
Pravni fakultet Univerziteta u Tuzli
jasmina.altumbabic@untz.ba

INTERLOKALNI I MEĐUNARODNI NASLJEDNOPRAVNI ODNOSI U BOSNI I HERCEGOVINI: IZAZOVI SLOŽENOG PRAVNOG SISTEMA

Sažetak: Ustavna podjela nadležnosti u Bosni i Hercegovini, uvjetovala je dva specifična međunarodno privatnopravna problema. S prvim problemom se susreću domaći organi primjene prava kada žele riješiti pitanje interlokalnog sukoba zakona. Drugi problem, koji nastoje riješiti strani organi primjene prava, vezan je za situaciju kada strana koliziorna norma uputi na pravo Bosne i Hercegovine kao složene države. Ova problematika izražena je u materiji nasljednog prava s obzirom na postojeće materijalne razlike prisutne u tri zakona o nasljeđivanju koja egzistiraju na području Bosne i Hercegovine.

Autorice će, nakon što predstavje niz različitih nasljednopravnih rješenja, ukazati na odgovarajuće odredbe Zakona o rješavanju sukoba zakona i nadležnosti u statusnim, porodičnim i nasljednim odnosima iz 1979., koje nude rješenja, ali i otvaraju pitanja specifična za Bosnu i Hercegovinu.

Ključne riječi: složeni pravni poredak, interlokalni sukob zakona, nasljedno pravo.

1. Uvod

Pojava interlokalnog sukoba zakona u Bosni i Hercegovini rezultat je podjele nadležnosti između države i entiteta. Koncept od kojeg polazi Ustav BiH je enumeracija nadležnosti institucija Bosne i Hercegovine (čl. III/1.) uz presumpciju nadležnosti u korist entiteta (čl. III/3.a). Time je oblast privatnopravnih odnosa dovedena pod jurisdikciju Republike Srpske i Federacije BiH, odnosno njenih kantona. Slijedom navedenih odredbi Ustava Bosne i Hercegovine, Ustav Republike Srpske utvrđuje nadležnosti ovog entiteta u domenu privatnopravnih odnosa (čl. 68. Ustava RS).¹ U Federaciji Bosne i Hercegovine u pogledu nadležnosti u oblasti privatno-pravnih odnosa, situacija je bitno drugačija u odnosu na Republiku Srpsku. Ustavom prihvaćeni koncept podjele nadležnosti između Federacije BiH i njenih kantona uključuje tri vrste nadležnosti, i to isključivu nadležnost Federacije, zajedničke nadležnosti Federacije i kantona, te nadležnosti kantona. Isključive nadležnosti Federacije i zajedničke nadležnosti eksplicitno su enumerisane (čl. III/1. i 2. Ustava FBiH). Kantonima pripadaju sve nadležnosti koje nisu izričito povjerene federalnoj vlasti, pri čemu se Ustav Federacije BiH koristi metodologijom u skladu sa kojom su samo neke od nadležnosti kantona primjera radi nabrojane (čl. III/4. Ustava FBiH).

Iako bi se, slijedom odredbi Ustava FBiH, mogao donijeti zaključak o tome da se oblast privatno-pravnih odnosa ne nalazi čak niti u nadležnosti Federacije, već u nadležnosti kantona, navedene odredbe Ustava Federacije BiH moraju se tumačiti u kontekstu cjelokupnog pravnog sistema Bosne i Hercegovine, te Ustava BiH. U skladu s ovim aktom, osiguranje jedinstvenog i slobodnog tržišta predstavlja legitimni cilj i zadanu

¹ Ovaj član mijenjan je i dopunjavao Amandmanima XXXII, CVI, LVIII i LXXV.